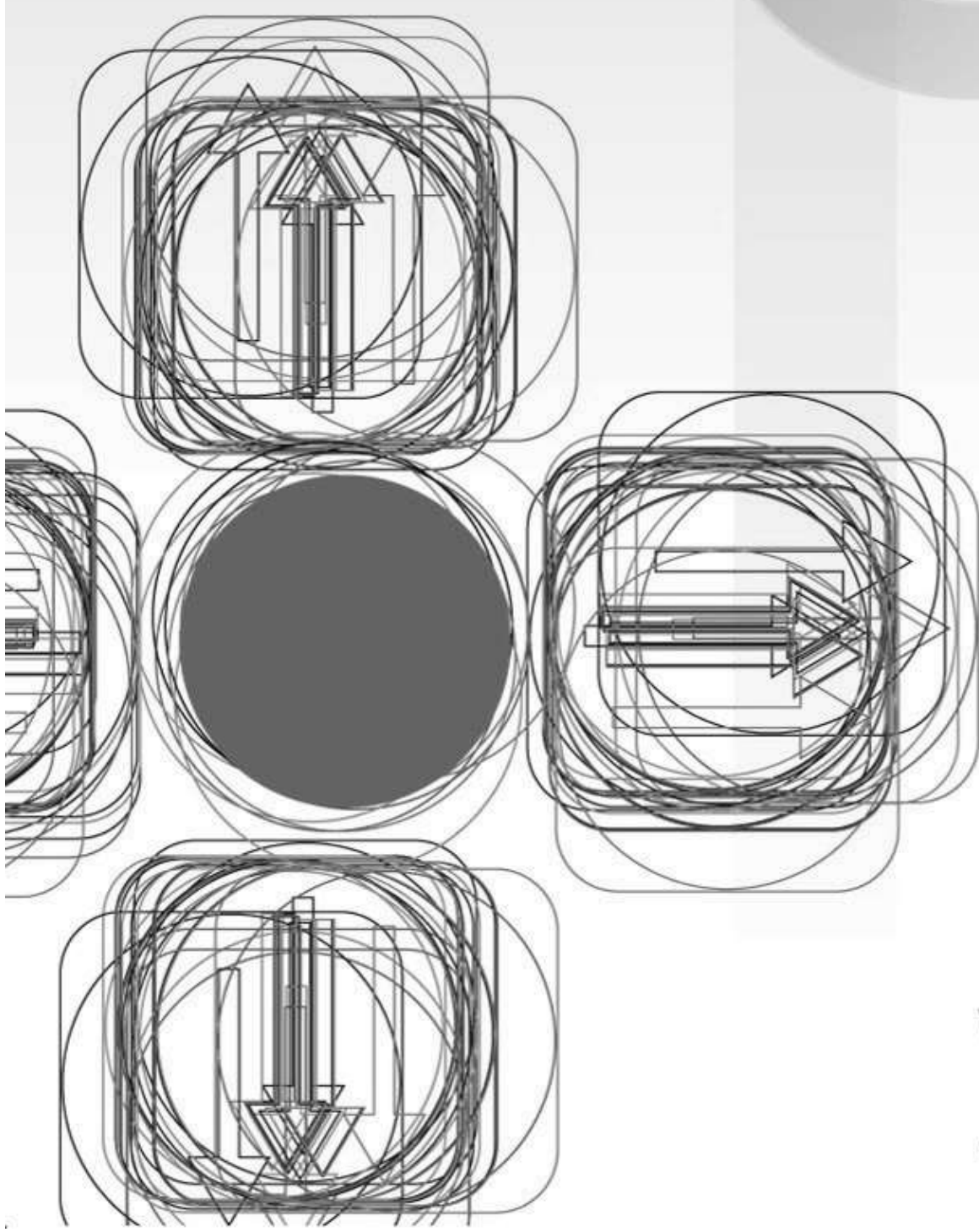

COMPASS

Ένα Εγχειρίδιο Εκπαίδευσης
στα Ανθρώπινα Δικαιώματα
για νέους/νέες

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΝΕΩΝ

Φτιάχνοντας συνδέσεις

Τι είναι η Κοινωνία των Πολιτών - ποιος κάνει τι και για ποιον στην Κοινωνία των Πολιτών;

Θεματικές ενότητες	Ιδιότητα του Πολίτη, Δημοκρατία, Γενικά Ανθρώπινα Δικαιώματα
Πολυπλοκότητα	Επίπεδο 4
Μέγεθος Ομάδας	8 - 20
Διάρκεια	90 λεπτά
Επισκόπηση της δραστηριότητας	Αυτή η δραστηριότητα αφορά τη διαπραγμάτευση για τα δικαιώματα και τις αρμοδιότητες μεταξύ πολιτών, κυβέρνησης, ΜΚΟ και ΜΜΕ στη δημοκρατία.
Σχετιζόμενα δικαιώματα	<ul style="list-style-type: none"> • Το δικαίωμα του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι και το δικαίωμα διορισμού σε δημόσιο αξίωμα ή υπαλληλική θέση. • Τις ελευθερίες της ενημέρωσης και της έκφρασης • Τους δεσμούς με την κοινότητα
Σκοποί	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναπτύξει την κατανόηση της σύνδεσης δικαιωμάτων, ευθυνών και αρμοδιοτήτων. • Να προαγάγει την κατανόηση των σύνθετων σχέσεων μεταξύ των διαφορετικών τομέων σε μια δημοκρατία. • Να προωθήσει τη συνεργασία και την πολιτική ευθύνη.
Υλικά	<ul style="list-style-type: none"> • Ένα μεγάλο φύλλο χαρτιού (A3) ή χαρτοπίνακας για κάθε ομάδα. • 2 μαρκαδόροι διαφορετικών χρωμάτων (π.χ. πράσινοι και κόκκινοι) για κάθε ομάδα. • Ένα κουβάρι σπάγκος ή κλωστή (κατά προτίμηση πράσινο). • Κολλητική ταινία για κάθε ομάδα. • Ψαλίδι.
Προετοιμασία	<ul style="list-style-type: none"> • Κόψτε περίπου 24 κομμάτια κλωστής ή σπάγκου μήκους 1.5μ.

Οδηγίες

1. Εξηγήστε ότι σκοπός της δραστηριότητας είναι να σχεδιαστεί ένας "χάρτης" των διαφόρων σχέσεων μεταξύ των τεσσάρων τομέων σε μια (ιδανική) δημοκρατική κοινωνία.
2. Χωρίστε τους/τις συμμετέχοντες/ουσες σε τέσσερις ίσες ομάδες που θα αντιπροσωπεύουν τους τέσσερις «δρώντες» της δημοκρατίας: την κυβέρνηση, τον τομέα των ΜΚΟ, τα ΜΜΕ και τους πολίτες.
3. Δώστε σε κάθε ομάδα από ένα μεγάλο φύλλο χαρτί και μαρκαδόρους και πέστε τους να καταγράψουν σε 10 λεπτά τις ιδέες τους για τον ρόλο που παίζει σε μια δημοκρατική κοινωνία ο τομέας τους, δηλαδή ποιες είναι οι κύριες λειτουργίες που επιτελεί. Οι ομάδες πρέπει να απαριθμήσουν τις πέντε σημαντικότερες λειτουργίες τους στο μεγάλο φύλλο χαρτιού χρησιμοποιώντας τον κόκκινο μαρκαδόρο.
4. Συγκεντρώστε τις ομάδες για να παρουσιάσουν τις ιδέες τους. Αφήστε τις ομάδες να μοιραστούν τις αντιδράσεις τους. Ρωτήστε εάν συμφωνούν με τους κύριους

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΓΕΝ. ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚ/ΤΑ

ΠΟΛΥΠΛΟΚΟΤΗΤΑ

ΕΠΙΠΕΔΟ 4

ΜΕΓΕΘΟΣ ΟΜΑΔΑΣ

8-20

ΔΙΑΡΚΕΙΑ

90 ΛΕΠΤΑ

- ρόλους που έχουν καταγράψει οι τέσσερις ομάδες. Επιτρέψτε τους να τροποποιήσουν τους καταλόγους τους, εάν το επιθυμούν, λαμβάνοντας υπόψη την ανατροφοδότηση.
- 5. Τώρα, χωρίστε τους/τις πάλι στις τέσσερις ομάδες και ρωτήστε, βάσει των ιδεών που έχουν ήδη καταγραφεί, τι απαιτούν από κάθε έναν από τους επιμέρους «δρώντες» προκειμένου να επιτελέσουν τις δικές τους λειτουργίες, ποιες, δηλαδή, απαιτήσεις έχει ο καθένας από τους άλλους «δρώντες». Πρέπει να ταξινομήσουν αυτές τις απαιτήσεις σε διαφορετικές κατηγορίες χρησιμοποιώντας τον πράσινο μαρκαδόρο. Δώστε τους δεκαπέντε λεπτά.
- 6. Όταν ο χρόνος πλησιάζει στο τέλος του, ζητήστε από τις ομάδες να δώσουν προτεραιότητα στις έξι σημαντικότερες απαιτήσεις και δώστε σε κάθε ομάδα κολλητική ταινία και κλωστή για να παρουσιάσουν τις απαιτήσεις τους.
- 7. Μοιράστε τα αντίγραφα των «κανόνων του παιχνιδιού», διαβάστε τα μια φορά και σιγουρευτείτε ότι όλοι καταλαβαίνουν τι πρέπει να κάνουν. Έπειτα, ζητήστε από τις ομάδες να φέρουν τα φύλλα τους στη μέση του δωματίου και να τα τοποθετήσουν σε ένα τετράγωνο σε απόσταση 1 μέτρου το ένα από το άλλο (δείτε το διάγραμμα). Ζητήστε από τα μέλη της κάθε ομάδας να τοποθετηθούν «στη γωνία τους».
- 8. Οι γύροι της διαπραγμάτευσης αρχίζουν. Αφιερώστε όχι πάνω από 10 λεπτά για κάθε γύρο. Υπενθυμίστε στις ομάδες ότι όταν γίνεται δεκτό ένα αίτημα, θα πρέπει να συνδέσουν με ένα κομμάτι κλωστής τα δύο χαρτιά για να δηλώσουν ότι αποδέχονται την ευθύνη της αρμοδιότητας.
- 9. Μέχρι το τέλος της διαδικασίας, οι τέσσερις «δρώντες» θα πρέπει με τις συνδέσεις τους να δημιουργήσουν έναν περίπλοκο ιστό από κλωστή. Προχωρήστε στην ανασκόπηση και στην αξιολόγηση, ενώ οι ομάδες κάθονται ακόμα γύρω από το διάγραμμα.

Ανασκόπηση και αξιολόγηση

· Ζητήστε από τους/τις συμμετέχοντες/ουσες να εξετάσουν τον ιστό που έχουν δημιουργήσει και να αναστοχαστούν τη δραστηριότητα.

- • Ήταν δύσκολο για τους/τις συμμετέχοντες/ουσες να σκεφτούν τις λειτουργίες που η κυβέρνηση, οι ΜΚΟ, τα ΜΜΕ και οι πολίτες επιτελούν σε μια δημοκρατία;
- • Υπήρξαν οποιεσδήποτε διαφωνίες μέσα στις ομάδες για το ποιες αξιώσεις θα πρέπει να γίνουν αποδεκτές ή να απορριφθούν;
- • Για ποιες από τις αξιώσεις που προβλήθηκαν προς τις άλλες ομάδες δεν έγινε δεκτή η ανάληψη της ευθύνης; Γιατί συνέβη αυτό; Σκέφτεστε ότι ανάλογες περιπτώσεις θα προκαλούσαν προβλήματα και στην πραγματική αλληλεπίδραση των «δρώντων»;
- • Υπήρξαν ευθύνες που οι ομάδες τις δέχθηκαν, αν και δεν τις είχαν αναγνωρίσει πριν; Πώς αισθάνονται γι' αυτό τώρα;
- • Έμαθαν οι συμμετέχοντες/ουσες από τη δραστηριότητα κάτι νέο για τη δημοκρατική κοινωνία, που δεν το ήξεραν πριν; Υπήρξαν εκπλήξεις;

Συμβουλές για τους/τις διευκολυντές/τριες

· Στη φάση 4 της δραστηριότητας, όταν πλέον οι ομάδες έχουν συντάξει τον κατάλογο των λειτουργιών τους, μην αφιερώσετε πολύ χρόνο στη συζήτηση των ζητημάτων συνολικά. Πρέπει να χρησιμοποιήσετε αυτή τη φάση περισσότερο ως βάση για την εργασία στις ομάδες, η οποία ακολουθεί. Οι ομάδες μπορούν, αν θέλουν, να κρατήσουν σημειώσεις για τις λειτουργίες των άλλων ομάδων.

· Όταν συντάσσουν τους καταλόγους των αξιώσεών τους (φάση 5), ζητήστε από τις ομάδες να είναι ρεαλιστικές στις απαιτήσεις τους προς τους άλλους «δρώντες»! Οι υπευθυνότητες θα πρέπει να μπορούν να γίνουν αποδεκτές κι έτσι οι ομάδες δεν θα πρέπει να προβάλουν αβάσιμες ή αδικαιολόγητες αξιώσεις.

· Κατά την έναρξη της διαπραγμάτευσης των ομάδων (αυτό το στάδιο αντιστοιχεί στη φάση 8) θα πρέπει να γίνει κατανοητό ότι αυτή δεν νοείται ως ανταγωνισμός, όπως και ότι δεν θα πρέπει να διαρκέσει πάρα πολύ χρόνο. Τονίστε στις ομάδες ότι θα πρέπει να συνεργαστούν η μία με την άλλη: Ο σκοπός είναι να υπάρξουν στην κοινωνία ρυθμίσεις τέτοιες, που να επιτρέπουν σε όλους τους δρώντες να συνεργάζονται αποτελεσματικά και να ωφελούνται όλοι.

Επομένως, οι συναλλαγές θα πρέπει να είναι σχετικά γρήγορες: Πέστε στις ομάδες να δεχτούν όσες αξιώσεις τους φαίνονται λογικές, ειδάλλως να τις απορρίπτουν αφήνοντας τις όποιες αμφισβητήσεις να συζητηθούν σε μεταγενέστερο στάδιο.

Παραλλαγές

Η δραστηριότητα μπορεί να γίνει λίγο πολύ περίπλοκη με τη χρησιμοποίηση διαφορετικού αριθμού «δρώντων» μέσα στην κοινωνία: Παραδείγματος χάριν, μπορείτε να προσθέσετε «τις επιχειρήσεις», «τις μειονότητες» ή τις «μειονεκτούσες ομάδες». Εντούτοις, αυτό θα καταστήσει τη διαδικασία διαπραγμάτευσης περισσότερο περίπλοκη και δεν θα είναι δυνατό να επιδιωχθούν συναλλαγές μεταξύ όλων των ομάδων. Θα μπορούσατε, επίσης, να χρησιμοποιήσετε διαφορετικές κατηγορίες, πιο άμεσα σχετιζόμενες με την πραγματικότητα των νέων ανθρώπων, παραδείγματος χάριν, να αντικαταστήσετε «τους πολίτες» με τους «νέους και τις νέες» και «την κυβέρνηση» με «το σχολείο».

Η δραστηριότητα θα μπορούσε να απλοποιηθεί με την αφαίρεση μιας ή περισσότερων από τις ομάδες: Παραδείγματος χάριν, να εργαστείτε μόνο με «τους πολίτες» και «την κυβέρνηση». Αυτό μπορεί να είναι προτιμότερο, ειδικά αν πρόκειται για μικρή αριθμητικά ομάδα.

Μπορείτε, αν θέλετε, να δοκιμάσετε τη δραστηριότητα χωρίς τη χρήση του διαγράμματος: Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας διαπραγμάτευσης, κάποιος/α από την πρώτη ομάδα θα πρέπει να κρατήσει το ένα άκρο της κλωστής και να προσφέρει το άλλο σε κάποιον/α στη δεύτερη ομάδα. Εάν οι συμμετέχοντες/ουσες συνεχίσουν να κρατούν τα άκρα τους, ολόκληρη η «κοινωνία» θα μπορέσει να συνδεθεί με φυσικό τρόπο μέχρι το τέλος της διαδικασίας!

Προτάσεις για συνέχεια

Η ομάδα θα μπορούσε να συνεχίσει να εμπλουτίζει τον χάρτη συμπεριλαμβάνοντας διαφορετικές ομάδες της κοινωνίας (δείτε τις παραλλαγές). Μπορείτε, αν θέλετε, να μεταφέρετε τον χάρτη σε ένα άλλο φύλλο χαρτιού για μεγαλύτερη σαφήνεια, και έπειτα να χαράξετε τις συνδέσεις χρησιμοποιώντας διαφορετικά χρώματα –π.χ., κόκκινο για την κυβέρνηση, κίτρινο για τα ΜΜΕ, πράσινο για τις ΜΚΟ κ.λπ. Σκεφτείτε ποιες συνδέσεις στην κοινωνία σας δεν αναπτύσσονται σωστά ή επαρκώς, και τι μπορεί να γίνει για να υπερνικηθεί αυτό το πρόβλημα. Εάν η ομάδα θέλει να δουλέψει μια πιο πρακτική δραστηριότητα, που να ασχολείται με τους δεσμούς και τις συνεργασίες μεταξύ τοπικής αυτοδιοίκησης, ΜΚΟ και ΜΜΕ στην κοινότητά τους, ενδέχεται να βρει διασκεδαστική τη δραστηριότητα «κήπος σε μια νύχτα» (σελ.149).

Εάν οι συμμετέχοντες/ουσες θέλουν να διερευνήσουν τους διαπροσωπικούς δεσμούς που ενώνουν την ομάδα, θα μπορούσαν να κάνουν τη δραστηριότητα «Seeking similarities and discovering diversity», από το εκπαιδευτικό υλικό του Συμβουλίου της Ευρώπης «all different all equal».

Ημερομηνία κλειδί

9 Νοεμβρίου 1989

Πτώση του τείχους του Βερολίνου

Φυλλάδια

ΚΑΝΟΝΕΣ ΤΟΥ ΠΑΙΧΝΙΔΙΟΥ

1. Ο στόχος της άσκησης είναι κάθε «δρων» να προσπαθήσει να γίνουν δεκτά τα αιτήματά του από τους άλλους δρώντες.
2. Οι διαπραγματεύσεις γίνονται μεταξύ των δρώντων ανά ζεύγη σε τρεις γύρους, ως εξής:
  - Γύρος 1: πολίτες και ΜΚΟ, ΜΜΕ και κυβερνήσεις.
  - Γύρος 2: πολίτες και ΜΜΕ, ΜΚΟ και κυβερνήσεις.
  - Γύρος 3: πολίτες και κυβερνήσεις, ΜΜΕ και ΜΚΟ.
3. Τα ζευγάρια αποφασίζουν ποιος «δρων» θα ξεκινήσει να προβάλλει τα αιτήματά του στον άλλο. Στη συνέχεια η διαδικασία αυτή επαναλαμβάνεται με τη σειρά.
4. Όταν προβάλλουν κάποιο αίτημα, οι δρώντες θα πρέπει να το διατυπώνουν σαφώς και συνοπτικά. Θα πρέπει επίσης να επεξηγούν τη σημασία του αιτήματός τους και τον λόγο για τον οποίο προβάλλουν το συγκεκριμένο αίτημα, με άλλα λόγια, γιατί η ικανοποίησή του τους βοηθάει να επιτελέσουν το έργο τους.
5. Προκειμένου να αποφασίσουν την ικανοποίηση ή απόρριψη ενός αιτήματος, οι δρώντες θα πρέπει να εξετάζουν κατά πόσο αυτό είναι δίκαιο και κατά πόσο μπορούν να το ικανοποιήσουν.
6. Αν η δεύτερη ομάδα απορρίψει το αίτημα, το νήμα μένει στην άκρη. Αν το δεχτεί, τότε το νήμα θα πρέπει να κολληθεί στους πίνακες, για να αναπαριστά τον σύνδεσμο που συνάφθηκε ανάμεσα στις δυο ομάδες. Η ομάδα που δέχεται το αίτημα θα πρέπει να σημειώσει στον πίνακα με λίγες λέξεις το περιεχόμενο του αιτήματος για να το θυμάται.
7. Επαναλάβετε τη διαδικασία, μέχρι να συζητηθούν όλα τα αιτήματα.
8. Επαναλάβετε τη διαδικασία σε κάθε γύρο, μέχρι να εγκαθιδρυθούν σύνδεσμοι ανάμεσα και στους τέσσερις δρώντες.

